

FA. 131.101

Index

Lectura di Monsig. Carlo Maurino de Polier & abun Abbate Francese
dimorava in Roma sopra le differenze delle Teologie di Giandrea
e sopra l'ultima Dichiarazione presentata al S. Ufficio da Monsu.
Kannibel Douore in Teologia e Dottore dell'Universita di Louanio
appresso la Sede

Reflessioni sacrate sopra la lettera d'un cattolico Romano ad uno de suoi
Parigi in Italia circa lo stato presente della Chiesa Romana in
Italia

Thesij V. Historico Theologica Censurae Louaniensis Douina de gratia
per se officii et diuinae Medicinae & defuncto i Cornelio Jansens, Ne-
sede Joanne Libano Kannibel

Proposio. V. Cornelij Jansani Episcopi Ipresij Thesij de propositis damnarij co-
trarij. Paris per Toros & Muratum

Resolutio altera S. Facultatis Theologicae Louaniensis ad Quaesitiones qua-
sdam dogmaticas et dictas undas sine desumptis

Epistola theologica ad Ambrorum et Dubisipensium Resolutiones de hoc (ur
ipsi quidam existimari uolunt) Facultatis Louaniensis Respon-
sio quaedam de his

Edictario marni Magi de Jansij Vicarij S. J. Aptici Silue Douarij super
hodierno negotio Formularij

Thesij Historico Theologica Louaniensis cum Thesij conuicti circa
necessitatem gratiae per se officij in statu naturae lapsae de fo-
sede Joan. Cachet. Proside Jo. Libano Kannibel

Responsio ad Dicitur in Jansij Thesij et Martinij Douarij at-
testantes auctoribus de his

Louy Coniitij Fridannini de laborioso Baptismo Socii: 17 C. a. Vindianij à 16:
Ojswaat conuactiois magi Marini Stejaart. Aucto Collatiuum de Amo-
re predominantie conuactiois

Ansi-thesis inter doctrinam eximiorum querendam e. S. Pauli Louanien-
si Doctorum de raritate conuersionij per opera et doctrina Marini Ste-
jaart de conuersione repentina sine operibus

Immanij Calumniae quae dicitur Marini Stejaart Pysidans Thesi de iustifica-
tione peccatorij 13 Junij 1693 coram indigni Theologorum multitudine de
infando crimine flagellationij superius reddidit appropinquat Rigorista appel-
lati

Imperinens Stejaart de mala fide, calumnia et falsitate conuictum per
M. Louaniensem Theologum

Strones sine Supplementum operij S. Nihil pro argumento Nichiti conuactiois
preparatoria nuper editi cum censura M. Stejaart V. A. S.

Difficultatis breujs propositio D. Marini Stejaart super declaratione mentis suae
conuactiois de raritate conuersionij quam se apud S. Sedam accusare
profiteretur, ubi et diuini doctrinae eius de conuersione repentina

Difficultatis breujs conuictum aduersus Thesim de iustificatione peccatorij
defendendam 13 Junij 1693 traide D. Marini Stejaart

Osseruationi S. un. Professore di Filosofia sopra le lettere scritte da un Paolo-
g. Fiammango al Vescouo di Tornaij

Expositio quinque articulorum Op. Conuactiois oblati a discipulo S. Augu-
stini pro pace Recte seruanda anno 1665 Aucto Antiochi quos Paulus
Theologica Louanienis persequi deputatus auctoritate: A. D. 1693
item quos obulit Cap. 16. 17. anno 1677.

Aricali Theologici quos Facultas Louanensis Innocentio XI transmissit ac obtu-
lit iudicandis, quos idem Sanctissimae Congregationi S. Officii tradidit exami-
nandas, quos ipsi post maturum ac iteratum examen censuerunt sanos et im-
munes ab omni nota anno 1677

Ecclesia Leodiensis Summo Pontifici Innocentio 12 supplicans pro suo Seminario et
dominam S. M. P. Collegij Anglicani Societatis Iesu denuncians

Eiusdem Ecclesiae Denunciatio altera

Eiusdem Ecclesiae Denunciatio tertia

Eiusdem Ecclesiae Denunciatio quarta, quinta, sexta, septima, octava,
nona, decima, undecima, duodecima, decima tertia, decima quarta,
decima quinta, decima sexta, decima septima

Refutatione Summatorum de Moline, significata à Don
Guilliaume uande Nove Curato de S. Caterina in Brussella 17 Jul: 1704

Asociate Redemptio...
in indicat...
...

...

...

...

...

...

...

B. Phos. contra S. M. J. Min. r. u. d.

77

10

LOCUS

CONCILII TRIDENTINI

DE

LABORIOSO

BAPTISMO

Sessione 14. c. 2.

VINDICATUS

A

JOANNE OPSTRAET S.T.L.

CONTRA

APHORISMOS

EXIMII ATQUE AMPLISSIMI VIRI

MARTINI STEYAERT.

ACCEDIT

Corollarium de Amore prædominante contra eodem.

LEODII,

Ex Typographia HENRICI HOYOUX Anno 1695.

i 17524866

CONCILIUM TRIDENTINUM
LABORIOSO
BAPTISTINO
VINDICATUS

IOHANNES OPSTRATZ
ALPHONSUS
MARTINI STEYLER

Constitutione de Abbatibus p[ro]p[ri]etariis

1702

Ex Typographia HENRICI BOUQU Anno 1702

(3)

LOCUS CONCILII TRIDENTINI

DE

LABORIOSO BAPTISMO

Sess. 14. c. 2.

VINDICATUS

§. 1.

Proponitur Locus Tridentini & Argumentum, de quo quaestio.

Elebris hodiè quaestio est: An qui post Baptismum lapsus est in crimen, soleat passim sine magnis stetibus & laboribus per Sacramentum Pœnitentiæ justificari; an secus?

Partem affirmativam tuetur Amplissimus STEJARTIUS: Negativam ego probasse videor, tum in *Dissertatione de Conversione peccatoris*, tum in *Dissertatione de praxi administrandi Sacramentum Pœnitentiæ*. Quibus accessere *Difficultates Breves & Difficultates continuatæ*, eidem Eximio atque Amplissimo Viro Propositæ, ubi eadem quaestio discutitur.

Argumenta varia, quæ ad rem no-

stram confirmandam, tum ex Sacris Litteris, tum ex Conciliis & Patribus illic prolata sunt, hic non repetam, cum nondum iis responderit Vir Eximius, silentio suo confessus, aut se respondere non posse, aut nolle.

Unum est, desumptum ex Concilio Tridentino Sess. 14. de Pœnit. Cap. 2. adversus quod præcipuè declamat, & de quo velut de Sophismate triumphat. Est autem ejusmodi:

Pœnitentia, teste Concilio Tridentino, laboriosus Baptismus à Patribus dictus est:

Ergo qui in crimen post Baptismum lapsus est, non nisi laboriosè per Sacramentum Pœnitentiæ justificatur.

Argumentum hoc DECANTATUM vocat in suis *Aphorismis* Sect. 5. de Sacram. Pœnit. §. 2. n. 5. nihilque minùs, quam quod volumus, per illud probari affirmat. Putat nimirum, Pœnitentiam à Patribus dici laborio-

boriosum quemdam Baptismum, non quia sine magnis fletibus & laboribus per Sacramentum Pœnitentiæ passim non pervenitur ad justificationem; sed quia sine illis non pervenitur ad eam novitatem & integritatem, seu, ad plenam illam ac integram peccatorum omnium remissionem, quam consequimur in Baptismo: Per Baptismum enim, inquit Synodus, Christum indientes, nova prorsus in illo efficiuntur Creatura, PLENAM ET INTEGRAM PECCATORUM OMNIUM REMISSIONEM consequentes: ad quam tamen NOVITATEM ET INTEGRITATEM per Sacramentum Pœnitentiæ, sine magnis nostris fletibus & laboribus, divinâ id exigente justitiâ, pervenire nequaquam possumus, ut meritò pœnitentiâ laboriosus quidam Baptismus à SS. Patribus dictus fuerit.

Nolo jam de sensu Tridentinæ Synodi contendere: sinam paulisper Virum Amplissimum in suo sensu abundare & exultare: Vel sic tamen ex loco Tridentini, quod volumus, confici ostendam hoc argumento:

Per Sacramentum Pœnitentiæ sine magnis nostris fletibus, divinâ id exigente justitiâ, pervenire nequaquam possumus ad eam novitatem & integritatem, quam consequimur per Baptismum:

Ergo etiam per Sacramentum Pœnitentiæ sine magnis nostris fletibus & laboribus, divinâ id exigente justitiâ, pervenire nequaquam possumus ad justificationem.

Argumentum hoc velut *Parvum Sophisma* explodit die 24. Novembris 1694. Et die 26. in lectione publica *Argumentum vitreum* appella-

bat, quod primâ fronte speciosum est & lucet, sed facillè frangitur Quæ quidem valere poterant apud Vulgus indoctum; sed non ita ludi se sinunt Doctiores Theologi. Artificium rhetoricum est, argumenta extenuare & explodere, dum premunt: at non propterea vis illorum eluditur. Ego proindè argumentum istud non *Sophisticum* aut *vitreum*, sed solidissimum esse demonstrabo.

§. 2.

Probatur Argumenti sequela trilemmate.

Consentit Vir Amplissimus, per Sacramentum Pœnitentiæ sine magnis nostris fletibus & laboribus, divinâ id exigente justitiâ, perveniri nequaquam posse ad novitatem & integritatem, quam consequimur per Baptismum.

Consentit præterea, duas esse illius novitatis & integritatis partes; alteram ab initio conversionis usque ad justificationem; alteram à justificatione usque ad plenam remissionem pœnæ etiam temporalis.

Porrò si ad novitatem istam ac integritatem magni fletus & labores à divina justitiâ exigantur; necesse est eos exigi vel ratione potissimum primæ partis, vel potissimum ratione secundæ, vel ratione utriusque simul.

Quodlibet horum elegerit, cogetur simul admittere, eos etiam exigi ad justificationem.

Non dicit eos exigi ratione potissimum partis primæ: nam sic ipse sibi contradiceret; cum doceat peccatorem (nisi fortè recidivus sit vel habitatus,

ut loquitur) repenti & facile per Sacramentum Pœnitentiæ justificari.
 Dicetne illos exigi ratione potissimum partis secundæ ? Non existimo : nam sic contradiceret sacris litteris , veteri praxi Ecclesiæ , sanctis Patribus ac rationi.

Venit Baptista prædicans Baptismum Pœnitentiæ : At quem in finem ? An in remissionem præcipuè pœnæ temporalis ? Non ; sed in remissionem peccatorum. Luc. 3. *Fructum dignum Pœnitentiæ* exigebat : At à quibus ? An à justis , qui non erant obnoxii nisi pœnæ temporali ? Minimè ; sed exigebat ab iis qui obnoxii erant iræ venturæ , hoc est , æternæ : *Genimina visperarum* , inquit , *quis ostendit vobis fugere à ventura ira ?* Et ipse viam , quâ fugerent , demonstrans : *Facite ergo* , inquit , *fructus dignos Pœnitentiæ*. Igitur fructus digni Pœnitentiæ sunt , quibus pœna æterna redimitur.

Pœnitentiam similiter prædicavit Christus , prædicarunt Apostoli : At quibus , nisi peccatoribus ? Cur , nisi ut remissionem peccatorum & pœnæ æternæ per Pœnitentiam obtinerent ? *Si Pœnitentiam non egeritis* , inquit Christus , *omnes similiter peribitis*. Luc. 13.

His conformis est antiqua praxis Ecclesiæ. Quibus enim illa tot annorum Pœnitentiam olim injungebat , nisi lapsis in crimen ? Quò , nisi eò præcipuè , ut deletâ per Pœnitentiam culpâ mortali & pœnâ æternâ , Deo reconciliarentur ?

Dixit quidem Melancthon in *Apol. Confes. Aug. art. de Confes. & satisf.* totam illam Ecclesiæ praxim fuisse rem

politicam , & satisfactiones illas tantùm ad disciplinam , non ad placandum Deum valere (quod & Calvinus habet lib. 3. *Instit. c 4 §. 39.*) sed aliter semper sensit Ecclesia , quæ ad placandum Deum disciplinam istam potissimum instituit , ac per plura sæcula servavit.

Patres etiam , dum Pœnitentiam tantoperè commendant , ad lapsos præcipuè sermonem dirigunt , & hâc ratione iratum Deum placari posse , & pœnas æternas evadi inculcant.

At hæc omnia nihili faciat Vir Amplissimus , & contra persistat , ratione potissimum pœnæ temporalis , quæ adhuc delenda supereft , magnos fletus & labores exigi. Ego vel ex hoc ipso sequi ostendam , multò magis illos exigi ratione culpæ mortalis & pœnæ æternæ.

Varias rationes , ob quas Deus in justificatione peccatoris magnos fletus & labores exigat , assignat Augustinus in psal. 6. & 106. Sed quæ omnes concludant , si fletus & labores exigantur ad delendam pœnam temporalem , multo magis illos exigi ad delendam culpam mortalem & pœnam æternam.

Prima est , *ut persuadeatur animæ , in quæ mala se præcipitaverit*. At si per magnos fletus & labores illi persuadendum fit , quantum malum sit pœna temporalis , cui se obnoxiam reddidit ; profectò per fletus & labores multò majores illi persuadendum est , quantum malum sit culpa mortalis & pœna æterna.

Alterà est , *ut ex difficultate sanationis diligentior sit custodia sanitatis*. At si magni fletus & labores exigantur à peccatore , ut caveat deinceps diligentius pœnam temporalem ; multo sanè amplius

plus illi exiguntur, ut discat cavere diligentius culpam mortalem & pœnam aeternam.

Tertia, *ut largitiorem hujus boni agnosceremus.* At si per magnos fletus & labores agnoscendus sit largitor boni minoris, remissionis scilicet pœnæ temporalis; multo magis per illos agnoscendus est largitor boni majoris, remissionis scilicet culpæ mortalis & pœnæ æternæ.

Quarta, *ne viribus suis tribueret anima, quod se tam facile posse sentiret.* At si per magnos fletus & labores docenda sit anima, suis viribustribuendum non esse, quod remittatur pœna temporalis; multo certè magis per illos docenda est, suis viribustribuendum non esse, quod ei remittatur culpa mortalis & pœna æterna. Si enim, inquit Aug. in Plal. 106. *primitus cum vellet posset, & non sentiret adversus se obnitentes cupiditates, nec vinculis suis gravata anima collideretur; suis viribus tribueret, quod se posse sentiret.*

Itaque sive Scripturam & traditionem, sive rationem ipsam consulat Vir Eximius; non existimo eum dicturum, magnos fletus & labores potissimum exigi ratione partis secundæ.

Supereft igitur ut dicat, illos exigi ratione partis utriusque simul: ita nimirum, ut neque seorsim magni esse debeant fletus & labores qui exiguntur ratione primæ partis; neque seorsim qui exiguntur ratione partis secundæ; sed tamen simul juncti sint magni. Hic summus subtilitatis apex est, ad quem tandem confugisse visus est, cum argumentum explodendo dixit: *Parvum sophisma! Quasi verò non plus requiratur ad totum, quam ad partem! Possum sci-*

licet sine difficultate habere septuaginta quinque; ergo & centum.

Verum non sic effugit Vir Amplissimus. Admitto prorsus, plus requiri ad totum, quam ad partem; plus, ut habeantur centum, quam ut habeantur septuaginta quinque: sed consequentiam propterea Sophisticam esse, nequaquam admitto.

Siquidem totum aliquod dici potest adesse dupliciter: physicè, & moraliter.

Tunc adest physicè, cum nulla ipsius pars, nè indivisibilis quidem, deest. Sic v.g. ut dicatur quis habere centum florenos physicè totos, non sufficit si habeat florenos nonaginta novem & novemdecim asses cum tribus quadrantibus; etsi ad centum non desit nisi unus quadrans. Similiter ut quis dicatur confecisse iter Bruxellense totum physicè, non sufficit si pervenerit ad locum, viginti tantum passibus à porta distantem; sed intra ipsam portam peritigisse eum oportet. Eâdem ratione, ut dicatur quis mundus totus physicè, non sufficit si toto Corpore mundus sit, pedibus exceptis, sed nullo eum membro sordidum esse oportet. Denique, ut dicatur quis ex corde physicè toto Deum diligere, non sufficit si eum diligat amore qualicumque prædominante sup r omnia; sed ab omni prorsus amore inhæsivo creaturæ, quantumvis minimo, purum eum esse necesse est.

Verum ut totum aliquod dicatur adesse *moraliter*, non requiritur ut nulla omninò ipsius pars, etiam indivisibilis desit, sed sufficit ut si qua desit, ea tam exigua sit ut veluti pro nihilo habeatur, comparata cum reliquis partibus

(7)

tibus quæ adsunt, juxta hoc axioma morale: *Quod parum distat, nihil distare videtur.*

Sic v. g. qui totum iter Bruxellense confecit exceptâ parte valdè exiguâ, dicitur confecisse iter totum moraliter. Qui lotus est toto corpore, etsi pedibus adhuc in luto hæreat, dicitur tamen mundus totus, vel ipso Christo asserente: *Qui lotus est, non indiget nisi ut pedes lavet; sed est mundus totus.* Joan. 13.

Atque ut alterum exemplum è Scripturis afferam, Deum diligit ex corde toto moraliter, qui illum diligit amore prædominante super omnia, etsi adhuc aliquâ cordis parte rebus creatis inhæreat.

Porrò observandum, cum de re morali agitur, non Physicè, sed moraliter, locutiones intelligi oportere: Proindè & sic intelligendum Concilium Tridentinum, ubi dicit: *Sine magnis nostris fletibus & laboribus ad novitatem & integritatem, divinâ id justitiâ exigente, nequaquam perveniri.*

Neque enim existimandum, criticè & physicè locutos esse Patres, & ex Patribus Concilium, ut tunc tantùm *magnos fletus & labores* exigant, cum perveniendum est ad *novitatem & integritatem totam Physicè*; sed locutos esse moraliter, ut etiam illos exigant, cum perveniendum est ad *novitatem & integritatem totam moraliter.*

Jam verò novitas illa & integritas tota quodammodo moraliter acquisita est, cum ad justificationem perventum est. Ea siquidem pars, quæ novitati illi & integritati adhuc deest, adeo est exigua, si comparetur cum ea, quæ jam acquisita est. ut in moralibus propè debeat pro nihilo reputari.

Enimverò quid est pœna aliqua temporalis quæ adhuc superest, si comparetur simul & cum pœna æterna & cum culpa mortali, quæ jam remissæ sunt?

Iterùm dico, ponderetur hinc simul & remissio culpæ mortalis & remissio pœnæ æternæ, indè verò sola remissio pœnæ alicujus temporalis: quis erit homo morali judicio præditus, qui solam hanc pœnæ temporalis remissionem putet tantopere considerandam, ut nisi hæc tota adsit, moraliter adesse censenda non sit illa novitas & integritas, quamquam jam adsit & remissio culpæ mortalis & remissio pœnæ æternæ?

Quis verò sibi persuadeat, in mentem venisse Patribus Tridentinis, per *Sacramentum Pœnitentiæ sine magnis nostris fletibus & laboribus* perveniri quidem posse ad remissionem culpæ mortalis & pœnæ æternæ; sed sine illis nequaquam perveniri posse ad remissionem pœnæ temporalis?

Et id quidem *divinâ exigente justitiâ*?

Pulchra enimverò divinæ justitiæ ratio, sine magnis fletibus & laboribus remittere culpam mortalem & pœnam æternam; & sine illis non remittere pœnam aliquam temporalem!

Postremò, quis credat ideò præcipuè Pœnitentiâ à Patribus *laboriosum Baptismum* dictum esse, quia per Sacramentum Pœnitentiæ sine magnis nostris fletibus & laboribus nequaquam pervenire possumus ad remissionem pœnæ temporalis; non verò præcipuè ideò, quia per illud sine magnis nostris fletibus & laboribus nequaquam per-

pervenire possumus ad remissionem culpæ mortalis & pœnæ æternæ? Sanè luserunt nos Patres insigniter, si dum clamant toties, in Sacramento Pœnitentiæ opus esse fletibus & laboribus, nihil aliud dicere voluerint, quam iis opus esse, dum quis vult non solum justificari, sed etiam omnem pœnam temporalem delere: minimè verò, dum nisi ad justificationem pervenire desiderat.

Firma itaque manet sequela argumenti supra positi:

Si per Sacramentum Pœnitentiæ sine magnis nostris fletibus & laboribus pervenire nequaquam possumus ad plenam illam novitatem & integritatem, quam consequimur in Baptismo: Igitur per Sacramentum Pœnitentiæ sine magnis nostris fletibus & laboribus pervenire nequaquam possumus ad justificationem.

Quia (ut iterùm repetam) ea pars, quæ post justificationem ad plenam novitatem & integritatem deest, adeò est exigua, ut si comparetur cum ea parte, quæ est usque ad justificationem, magnoperè in moralibus attendenda non sit, adeoque censerì non debeat ad eam multum attendisse Synodus Tridentina cum dixit: *Per Sacramentum Pœnitentiæ sine magnis nostris fletibus & laboribus ad novitatem & integritatem, divinà id exigente justitià, non perveniri.* Res clarescet exemplis.

Pone aliquem dicere, *sine magnis laboribus perveniri nequaquam posse Lovanio Bruxellas*: nonne morali consequentià rectissimè inde inferes: *Igitur sine magnis laboribus perveniri nequaquam potest ad locum medio tantum quadrante Bruxellis distantem?*

Si quis dicat, *sine magnis laboribus non acquiri centum florenos*: nonne simili consequentià recte concludas, etiam sine magnis laboribus non acquiri florenos nonaginta novem?

Si asserat quis, *sine magnis laboribus non lavari corpus totum*: nonne indè conficias, sine magnis laboribus non lavari corpus, etsi pedes excipias?

Denique ut exemplum quam simillimum adferam: Pone dictum fuisse à Concilio Tridentino, *sine magnis nostris fletibus & laboribus perveniri nequaquam posse ad justitiam, quam in Adamo perdidimus*: Quis Concilium sic intelliget, ut credat tantum illud loqui de justitia, quæ futura erat in statu innocentix; non autem de justitia, quam nunc passum homo in statu naturæ lapsæ per Pœnitentiam acquirit? Simili ergo ratione, cum dicit Concilium, *Per Sacramentum Pœnitentiæ sine magnis nostris fletibus & laboribus perveniri nequaquam posse ad novitatem & integritatem quam consequimur per Baptismum*; rectissimè illud intelligimus, non tantum de novitate illa & integritate plena ac perfectâ, sed etiam de imperfectiori quadam, qualis passim acquiri solet per Sacramentum Pœnitentiæ.

§. 3.

SCRUPULUS.

Dum hæc scriberem, dubium aliud quod non contemnendum mihi movit doctus quidam Theologus, præsertim circa hanc assertionem: *Remissio pœnæ temporalis pars valde exigua est, si comparatur cum remissione culpæ mortalis & pœnæ æternæ.* Aut potius circa hanc sequen-

(9)

quelam : *Si sit pars tam exigua; igitur etiam sine illa ad justificationem exiguntur magni fletus & labores.*

Siquidem, inquit, Deus ab Adamo exegit poenitentiam nongentorum annorum, è quibus verosimile est eum non nisi tempus modicum impendisse ad delendam culpam mortalem & poenam æternam; cum tamen annos reliquos impenderit ad delendam poenam temporalem.

Similiter, inquit, Ecclesia olim pro uno crimine, puta fornicatione, injungebat poenitentiam septem annorum: & esto pro obtinenda remissione culpæ mortalis & poenæ æternæ necessarios putasset menses aliquot, aut annum medium, aut etiam annum integrum; tempus tamen sex annorum, aut eo amplius, quod supererat ad obtinendam remissionem poenæ temporalis, multò erat diuturnius: Igitur censuit vetus Ecclesia, majoribus fletibus & laboribus opus esse ad delendam poenam temporalem, quam ad delendam culpam mortalem & poenam æternam. Ita non indoctè Theologus.

S O L U T I O.

Verùm respondendum, ad primum quidem exemplum: Non exegisse Deum ab Adamo nongentorum annorum poenitentiam, ob id solum ut per eam primùm pro culpa mortali & poena æternâ, ac deindè etiam pro omni poena temporali satisfaceret; sed multis aliis de causis: v. g. ut sic intelligeret Adamus & Posterì, quanta fuisset primi illius peccati magnitudo; deindè, ut primus parens sentiens è quanta felicitate cecidisset, & in quam

lapsus esset infelicitatem, tantò magis ad amissam felicitatem niteretur; tum, ut & ipse peccatum caveret studiosius, & posteris documento foret ad illud cavendum; præterea ut exemplum daret poenitendi, qui peccandi exemplum præbuerat &c. Itaque quamvis ab illo Deus nongentorum annorum poenitentiam exegerit, non tamen ea tota ad delendam culpam & poenam exacta est; sed etiam post culpam & poenam plenè remissam reliquit eum poenitentiae & poenalitibus multis obnoxium, ut alios indè fructus ipse & posterì ejus perciperent.

Ad alterum exemplum eadem ferè responsio est: Neque enim Ecclesia olim tot annorum poenitentiam injungebat eâ sola de causa, ut per eam obtineretur simul remissio poenæ temporalis; sed ob alias rationes plurimas, quas enumerat Tridentinum Sess. 14. de Poenit. cap. 8.

Primam exprimit his verbis: *Sanè & divinæ justitiæ ratio exigere videtur, ut aliter ab eo in gratiam recipiantur, qui antè Baptismum per ignorantiam deliquerint; aliter verò, qui semel à peccati & demonis servitute liberati, & accepto Spiritus S. dono, scientes Templum Dei violare, & Spiritum Sanctum contristare non formidaverint.*

Secunda ratio est: *Ne... occasione acceptâ, peccata leviora putantes, velut injurii & contumeliosi in Spiritum Sanctum, in graviora labamur, thesaurizantes nobis iram in die iræ.*

Tertia: *Quia magnoperè à peccato revocant, & quasi freno quodam coercent hæ satisfactoriæ poenæ.*

Quarta: *Quia cautiores & vigilantiores*

tiores in futurum pœnitentes efficiunt.

Quinta : *Medentur quoque peccatorum reliquiis.*

Sexta : *Vitiosos habitus malè vivendo comparatos, contrariis virtutum actionibus tollunt.*

Septima : *Securior nulla via in Ecclesia Dei unquam existimata fuit ad amovendam imminentem à Domino pœnam, quam ut hæc pœnitentiæ opera homines cum vero animi dolore frequentent.*

Octava : *Dum satisfaciendo patimur pro peccatis, Christo Jesu, qui pro peccatis nostris satisfecit, ... conformes efficiamur.*

Nona : *Certissimam indè arrham habemus, quod si compatimur, & conglorificabimur &c.*

Itaque verum non est, ad obtinendam remissionem solius pœnæ temporalis, plus olim temporis ac pœnitentiæ injunctum fuisse, quam ad obtinendam remissionem culpæ mortalis & pœnæ æternæ.

Veniamus ad Responfa, quibus Amplissimus Stejartius Argumentum nostrum infirmare conatus est; & quam ea infirma sint, videamus.

§. 4.

PRIMA EXIMII STEJARTII AD
ARGUMENTUM
RESPONSIO.

Prima ipsius Responfo die 24. Novemb. hæc erat : *Plus requiritur ad totum quam ad partem; ergo plus requiritur ad obtinendam remissionem culpæ mortalis & pœnæ tum æternæ tum temporalis, quam ad obtinendam remissionem culpæ mortalis & pœnæ æternæ tantum.*

RESPONSIONIS PRIMÆ
REFUTATIO.

Totam illam responfionem libens

admitto : sed eam paulò antè refutavi. Quid enim indè inferet Vir Eximius ? *An sine magnis nostris fletibus & laboribus perveniri ad justificationem ?* Sophisticè : Nam etsi plus requiratur ad totum, quàm ad partem; nihil tamen vetat, tam ad partem, quàm ad totum magnos fletus & labores requiri. Licet enim qui requiruntur ad partem, minores sint iis qui requiruntur ad totum, possunt tamen & hi & illi esse magni simpliciter.

Quid ergo inferet ? Hoc unum scilicet : Non subsistere argumentum à me antè prolatum.

At ego illud in rebus moralibus subsistere, jam antè pluribus exemplis demonstravi. Moralia quippè moraliter intelligenda sunt : & si quis moralia velit intelligere juxta crifim Physicam aut Metaphysicam; videat is ne plurima præcepta moralia, sive in sacris litteris, sive à Patribus tradita enervet. Clamat Deus per Joëlem : *Convertimini ad me in toto corde vestro, in jejunio, & fletu, & planctu &c.* Sed clamorem hunc facilè enervabis si dixeris, intelligendum esse Prophetam de conversione ex corde toto physicè, atque ad hanc solam requiri jejunium, fletum & planctum; non autem de conversione ex corde toto moraliter. Plura huic similia passim obvia sunt.

ALTERA EJUSDEM AD IDEM
ARGUMENTUM
RESPONSIO.

Etsi die 24. Novemb. 1694. disputationi publicæ præsidens Amplissimus Stejartius, tamquam parvum sophisma argumentum supra positum explo-

(II)

explosisset : non potuit tamen illud vel bidui spatio digerere. Nam die 26. Decembris in lectione publica illud requens , admittit quidem primâ fronte speciosum videri , at vitreum esse, quod luceat , sed facillè frangatur. Atque en tibi malleum , quo sibi id frangere visus est : *Quia , inquit , inde sequeretur hæresis in Tridentino damnata , nunquam remitti culpam , nisi simul remittatur & pœna : si enim , ut contendit argumentum , dum remittitur id quod majus est , remittatur etiam id quod minus est ; profectò consequitur , remissâ culpâ , quæ major est , remitti etiam pœnam , quæ est minor.*

Ita cum stupore retulère mihi quidam , qui lectioni interfuère.

R E F U T A T I O.

Adduci non possum ut credam , hæc ab Amplissimo Viro dicta fuisse. Quis enim umquam sic argumentatus est : *Remittitur id quod majus est ; ergo etiam id quod minus ?* Aut ubi umquam sic argumentantem audivit ? Ut ut sit , si rectè retulère , qui lectioni interfuerunt , imaginarium sibi argumentum objecit Vir Eximius , quod cum plausu solveret & exploderet , tamquam objectum ab aliis : verum autem argumentum , quod objectum fuerat , dissimulavit. Sin retulère minus rectè ; nihil oberit monuisse , istud argumentum neque à me neque ab aliis , quod sciam , umquam motum fuisse ; sed hoc potius :

Sine magnis fletibus & laboribus , juxta Amplissimum Stejartium , non remittitur pœna temporalis :

Ergo sine magnis fletibus & laboribus non remittitur culpa mortalis & pœna æterna.

TERTIA EJUSDEM AD IDEM
A R G U M E N T U M

R E S P O N S I O.

Necdum argumentum digesserat Vir Eximius die 4. Decembris , cum thesi cuidam præfedit , cui subtexit hoc COROLLARIUM : *Quod non PLUS requiratur ad deletionem PŒNÆ simul & CULPÆ , quam ad solam JUSTIFICATIONEM A CULPA (quamvis hæc multo PRINCIPALISSIMA sit) hæreticum est , & damnatum in Trid. Sess. 14. Cap. 8. item Can. 12.*

R E F U T A T I O.

Admitto prorsus , id esse hæreticum & damnatum : sed quis umquam hoc dixit ? Quis Catholicus somniavit umquam , *non plus requiri ad deletionem pœnæ simul & culpæ , quam ad solam justificationem à culpa ?* Sed artificiosè hoc veluti ab Adversariis dictum posuit Vir Ingeniosus , ut sic à veris quæ objiuntur argumentis animos legentium averteret , & converteret ad argumenta quædam imaginaria , quibus & ipse sibi plausum conciliaret , & aliis nescio quam hæreseos suspicionem inureret.

Hoc itaque dicimus : *Plus requiri ad deletionem pœnæ simul & culpæ , quam ad solam justificationem à culpa.*

At simul asserimus : *Si magni fletus & labores requirantur ad deletionem culpæ mortalis & pœnæ tum æternæ tum temporalis ; requiri etiam magnos fletus & labores (cum proportione quadam) ad deletionem culpæ mortalis & pœnæ æternæ tantum , quod supra abunde ostensum est.*

Q U A R T A

QUARTA EJUSDEM
RESPONSIO.

Culpa mortalis & pœna æterna delentur per Contritionem; pœna autem temporalis per opera satisfactoria: Ergo &c.

REFUTATIO.

Insignis petitio principii! Supponit scilicet Vir Eximius, Contritionem, quâ deletur culpa mortalis & pœna æterna, sine magnis fletibus & laboribus passim acquiri: at hoc probandum erat, non supponendum; cum id vehementissimè negemus. & Scripturis ac Traditioni existimemus contrarium.

COROLLARIUM

De Amore prædominante, adversus eisdem Aphorismos.

Eximius atque Amplissimus D. Steyart in suis Aphorismis de Sacram. Pœnit. §. 7. n. IX. ita habet: *Qui nobiscum sentiunt, hos actus (charitatis & cæterarum virtutum) du sine novo peccato, & quidem mortali, differri non posse, videant qui credant eos à peccatoribus cito non haberi, & sic dum juxta ipsorum opinionem longis dispositionibus exercentur, necessariò transeant per nescio quot peccata mortalia nova, in quibus jam etiam Consuetudinarii fiant.*

Mirum quod Vir Eximius tam malè eorum, quibus contradicit, sententiam intelligat: juvat hanc illi disertè ac distinctè exponere.

1. Dicimus teneri hominem semper habere charitatem.
2. Eum, qui charitatem non habet, esse in reatu peccati mortalis.
3. Hinc teneri justum, semper il-

lam charitatem conservare: peccatorem verò debere ad illam conari.

4. Teneri justum toties actum charitatis elicere, quoties id necessarium est, ut charitatem non amittat.

5. Posse proinde eum peccare mortaliter actus illos omittendo.

6. Non tamen peccare mortaliter ad omissiones singulas, quæ ad amissionem charitatis disponunt.

7. Quod verò ad peccatorem attinet, hunc manere in reatu peccati mortalis, quamdiu charitatem non acquirit.

8. Sed non propterea singulis momentis, quibus eam acquirere omittit, peccare novo peccato mortali.

9. Quandonam & quoties omitendo eam acquirere peccet mortaliter, non humano, sed divino pensandum judicio.

10. Sæpius per illam omissionem sic peccare impœnitentem, qui conversionem suam prorsus negligit.

11. Pœnitentem verò, qui serio & continuo studio ad conversionem contendit, etsi justo Dei judicio, & obfistentibus cupiditatibus diu differatur conversio, nequaquam nova interim mortalia committere.

12. Verum proinde non esse, quod dum longis dispositionibus exercetur, necessariò transeat per nescio quot peccata mortalia nova.

13. Multo minus verum esse, quod in iis jam etiam consuetudinarius fiat.

Desinat ergo Vir Amplissimus per consequentias ejusmodi odiosas, quas negamus, Doctrinam de difficultate & tarditate conversionis laceffere.

FINIS.

